

2015. évi CLXXXV. törvény indokolása

a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény, valamint az egyes közszolgáltatások ellátásáról és az ezzel összefüggő törvénymódosításokról szóló 2013. évi CXXXIV. törvény módosításáról

Általános indokolás

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Ht.) módosításának egyik célja, hogy megfeleljen hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: hulladék keretirányelv) 21. cikk (1) bekezdésében foglaltaknak. A Ht. 60. § (1) bekezdése szerint a hulladékolajat elkülönítetten kell gyűjteni, amennyire műszaki, környezetvédelmi és gazdasági szempontból megvalósítható. Ez a rendelkezés a hulladék keretirányelv 21. cikk (1) bekezdését ültette át. Az Európai Bizottság a hulladék keretirányelv magyar jogba való átültetése tárgyában indult 6980/14/ENVI számú EU Pilot eljárás keretében kifogásolta a megfogalmazást, és arra kérte a magyar hatóságokat, hogy módosítsák a rendelkezést, tekintettel arra, hogy abban csak a műszaki megvalósíthatóságra kell hivatkozni.

Az Európai Unió Bizottsága 2014. december 18-án elfogadta a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv III. mellékletének felváltásáról szóló, 2014. december 18-i 1357/2014/EU bizottsági rendeletet (a továbbiakban: 1357/2014/EU bizottsági rendelet), amely 2015. június 1-jei hatállyal módosította a hulladék keretirányelv 3. mellékletét, ami a hulladékok veszélyességi jellemzőit tartalmazza. A mellékletet a Ht. 1. melléklete ültette át, amelynek helyébe - az egységes és áttekinthető jogalkalmazás érdekében - az új mellékletet kell léptetni. A Ht. módosítása ezt a cél is szolgálja.

A törvény másik jelentős célja, hogy a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás végzésének feltételeiről szóló 385/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet alapján 2016. január 1-jét követően rendszeresített gyűjtőedény méretek (60, illetve 80 literes gyűjtőedény), valamint az egyéb újonnan bevezetett gyűjtőedény méretek (a továbbiakban együtt: új gyűjtőedény) esetében alkalmazható hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díj megállapításának szabályait határozza meg.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésének 11. pontja a környezet- és természetvédelmet, a vízgazdálkodást helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé telepíti.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgt.) 4. §-ának (2) bekezdése szerint a települési önkormányzat köteles gondoskodni a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésének szervezéséről. A Vgt. 44/F. § (3) bekezdés f) pontja alapján közszolgáltatást az végezhet, aki - többek között - a települési önkormányzattal közszolgáltatási szerződést kötött.

Bár a Vgt. 44/B-44/G. §-ai több garanciális jellegű szabályt tartalmaznak, amelyek rendeltetése a közszolgáltatás folyamatosságának biztosítása, nincs arra az esetre szabályozás, ha a településen a közszolgáltatás bármelyik szerződő fél jogellenes tevékenysége folytán, vagy a közszolgáltató kiválasztására irányuló, a Vgt.-ben szabályozott eljárás eredménytelensége miatt

átmenetileg szünetel. Ezt a szabályozási hiányosságot kívánja pótolni a törvény.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

A törvény meghatározza az új gyűjtőedény alkalmazása esetében a közszolgáltatási díj számítását.

Az új gyűjtőedény esetében a közszolgáltatási díj számításának alapja a már rendszeresített gyűjtőedény méretekre alkalmazható közszolgáltatási díj és a szolgáltatási egység térfogatának hányadosaként számítható fajlagos ürítési díjtétel. Az új gyűjtőedény méretre vonatkozó ürítési díj a fajlagos ürítési díjtétel és a szolgáltatási egység térfogatának szorzata, amely egytényezős díjrendszer esetében egyben a fizetendő közszolgáltatási díj.

A rezsicsökkentés célkitűzéseivel összhangban az új gyűjtőedény méretek bevezetése során nem emelkedhet az ingatlanhasználó által fizetendő közszolgáltatási díj abban az esetben, ha az átadásra kerülő hulladék mennyisége a gyűjtőedény cserét megelőző állapothoz képest csökken, vagy változatlan marad.

A Ht. 91. § (2) bekezdése meghatározza a kéttényezős díjrendszerben alkalmazott rendelkezésre állási díj legmagasabb mértékét is, amely előírásokat az új gyűjtőedény méretek bevezetése során is érvényesíteni kell.

A 2. §-hoz

A 1357/2014/EU bizottsági rendelet vonatkozásában jogharmonizációs hivatkozást illeszt be a Ht. rendelkezései közé.

A 3. §-hoz

A rendelkezés az 1357/2014/EU bizottsági rendelet végrehajtásához szükséges intézkedésként a Ht. 1. mellékletét cseréli le a bizottsági rendeletben foglaltakra.

A 4. §-hoz

Az Európai Bizottság - a hulladék-keretirányelv magyar jogba való átültetése tárgyában indult 6980/14/ENVI számú EU Pilot eljárás keretében tett - kifogásának megfelelően módosítja a hulladékolaj elkülönített gyűjtésére vonatkozó szabályozást.

Az 5. és a 7. §-hoz

Az Ekt. szerint a közszolgáltatási szerződésen alapuló kéményseprő-ipari közszolgáltatás hiányában, a közszolgáltatás átmeneti ellátására a kormányrendeletben kijelölt fővárosi, megyei katasztrófavédelmi igazgatóság határozattal közérdekű szolgáltatót jelöl ki.

A kijelölés hatósági döntéssel első alkalommal maximálisan 9 hónapra történhet, majd ezt követően háromhavonta, legfeljebb egy évvel hosszabbítható. A kijelölések eddigi tapasztalatai alapján ugyanakkor megállapítható, hogy több települési önkormányzat a fenti időtartam alatt nem tud eleget tenni a szerződéskötési kötelezettségének.

Ezért a törvény a többszöri meghosszabbítás helyett - a települési önkormányzat kéményseprő-ipari közszolgáltatás helyreállítására vonatkozó kötelezettségének fenntartása mellett - azt a szabályt vezeti be, hogy a közszolgáltatás helyreállításáig, de legfeljebb a végrehajtási kormányrendeletben meghatározott időtartamig kerülhessen sor a kijelölt közérdekű szolgáltató általi ideiglenes ellátásra.

Ezzel összhangban a törvény 4/A. §-a kiegészítésre kerül a Kormány részére vonatkozó felhatalmazással, amely szerint kéményseprő-ipari közszolgáltatás ellátásának kiesése esetére az átmeneti ellátásra irányuló kijelölés lehetséges időtartamát kormányrendelet határozza meg.

A 6. §-hoz

Amennyiben a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésének Vgt.-ben meghatározott rendje bármely okból megváltozna, erről az adott település önkormányzatának képviselő-testülete rendelkezik legkorábban megfelelő információval. A törvény ezért előírja az önkormányzat számára, hogy a szükséges lépések megtételére a törvénnyel feljogosított és kormányrendeletben kijelölt állami szervet értesítse. A közszolgáltatás nyújtására jelenleg két gazdálkodói kör jogosult: amelyik 2012. december 31-ig kiadott, még érvényes környezetvédelmi engedéllyel rendelkezik, illetve amelyiket ezen időpontot követően a vízügyi hatóság, mint a törvényi feltételeket teljesítő szolgáltatót nyilvántartásba vett. Az állami szerv hatósági jogkörében e két körből jelöl ki szolgáltatót az adott település vonatkozásában a tevékenység ellátására. Ez a hatósági jogkörben közérdekre tekintettel előírt tevékenység azonban a szolgáltató érdekeit szem előtt tartva csak ideiglenes, a törvény végrehajtási szabályaiban meghatározott időtartamú lehet.

A hatósági jogkörben hozott döntéssel szemben természetesen biztosítani kell a jogorvoslat lehetőségét, azonban ezen jog gyakorlása nem eredményezheti a szolgáltatás hosszabb időn keresztül történő elmaradását, ezért a törvény - hasonlóan a hulladékgazdálkodás és kéményseprő-ipari közszolgáltatás kiesésének eseteiben történő kijelölés esetén - visszautaló szabállyal lehetővé teszi a hatósági döntés azonnali végrehajthatóságának kimondását.

A közszolgáltatás díját a Vgt. 44/D. § (7) bekezdése alapján a helyi önkormányzat határozza meg, a díjfizetési kötelezettség az ingatlanulajdonost terheli. Ez a szabály érvényesül az ideiglenes begyűjtési ellátás és a rendkívüli ellátás esetében is azzal, hogy amennyiben a kijelölt szolgáltatónál, illetve az állami szervnél a tulajdonos által fizetendő díjból meg nem térülő, a gyűjtéssel összefüggő igazolt többletköltség merül fel, ezt a központi költségvetés biztosítja.

A közszolgáltatás szünetelése egészségügyi kockázatot hordoz magában. A körülmények megítélése és mérlegelése a tisztifőorvos feladata. Amennyiben a megyei tisztifőorvos megállapítja, hogy a kockázat mértéke elérte azt a szintet, amely különleges intézkedést igényel, a kijelölt állami szerv szervezési lépéseket tesz és gondoskodik a szennyvíz rendkívüli ellátás keretében történő begyűjtéséről és elszállításáról.

A háztartási szennyvíz összegyűjtésének, szállításának szakszerű ellátásához szükséges adatokkal a környezetvédelmi hatóság, a vízügyi hatóság és az érintett települési önkormányzat rendelkezik. Ezek az adatok nélkülözhetetlenek az ideiglenes begyűjtési ellátásra történő kijelölési eljárás, valamint a rendkívüli ellátás megszervezése során - figyelemmel a hatékonyság, gyorsaság, gazdaságosság törvényben előírt követelményére -, ezért a törvény kötelezi ezeket a szerveket a megfelelő adatok soron kívüli átadására.

Az ideiglenes begyűjtési ellátás és a rendkívüli ellátás során szükséges szállítójárművek hatóság által történő igénybevételeinek lehetőségét előíró szabály a háztartási szennyvíz összegyűjtéséhez, az esetleges egészségügyi kockázatok kiküszöböléséhez fűződő közérdekhez

kötődik.

A törvénnyel szabályozott ideiglenes feladatokban nagyobb létszámú közfoglalkoztatott alkalmazható, melynek alapjait a törvény teremti meg.

Az ideiglenes begyűjtési ellátásban és a rendkívüli ellátásban nélkülözhetetlen állami szerepvállalás ellenére a települési önkormányzatnak a Vgt.-ben meghatározott feladatait teljesíteni kell, azaz mindent meg kell tennie a közszolgáltatás helyreállítására.

A 8. §-hoz

A törvény e §-a ad felhatalmazást a Kormánynak a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtéséhez kapcsolódó tevékenység két új jogintézményének, az ideiglenes begyűjtési ellátásnak és a rendkívüli ellátásnak a részletszabályai kidolgozására, az ezekben az esetekben eljáró állami szerv kijelölésére, a díjfizetés és elszámolás szabályainak megalkotására és az ideiglenes begyűjtési szolgáltatásra kijelölő döntés időtartamának meghatározására.

A 9. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

A 10. §-hoz

A törvény jogharmonizációs záradékát tartalmazza.